

Convenant

Toegang tot de gezondheidszorg voor arbeidsmigranten

Datum: 1 december 2022

Partijen:

1. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw ir. C.E.G. van Gennip, handelend als vertegenwoordiger van de Staat en als bestuursorgaan, hierna te noemen: 'SZW'
2. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer dr. E.J. Kuipers, handelend als vertegenwoordiger van de Staat en als bestuursorgaan, hierna te noemen: 'VWS'
3. De vereniging Zorgverzekeraars Nederland, gevestigd te Zeist, vertegenwoordigd door de heer drs D.J. van den Berg, voorzitter, hierna te noemen: 'ZN',

overwegende dat:

- Nederlandse werkgevers regelmatig gebruik maken van een brede groep van internationale medewerkers die onder verschillende omstandigheden (tijdelijk) in Nederland wonen en werken;
- arbeidsmigranten een verhoogd risico hebben om in een kwetsbare positie te raken;
- de toegang tot de gezondheidszorg behoort tot een van de risico's waar arbeidsmigranten in Nederland mee te maken hebben;
- redenen hiervoor onder meer zijn dat arbeidsmigranten veelal onbekend zijn met het Nederlandse zorgstelsel, korte tijd in Nederland verblijven en de Nederlandse taal minder goed spreken, er sprake is van culturele verschillen tussen de arbeidsmigrant;
- arbeidsmigranten veelal wettelijk verplicht zijn om een zorgverzekering te sluiten;
- arbeidsmigranten door het sluiten van een zorgverzekering en de daarbij horende premiebetaling deelnemen aan het Nederlandse zorgverzekeringsstelsel;
- zowel arbeidsmigranten als zorgverleners vaak niet goed op de hoogte zijn van welke kosten ze ten laste van de zorgverzekering kunnen declareren;
- SZW de positie van arbeidsmigranten bewaakt en wil verbeteren;
- VWS de toegang tot de zorg voor arbeidsmigranten bewaakt en wil verbeteren;
- ZN en in het bijzonder de leden van ZN die zich bij het aanbieden van (aanvullende) zorgverzekeringen specifiek richten op de groep arbeidsmigranten zich ten doel stellen om de toegang tot de zorg voor arbeidsmigranten te verbeteren;
- Zorgverzekeraars bekend zijn met en de conclusies inzake gezondheidszorg en welzijn van arbeidsmigranten uit het rapport *Geen Tweederangsburgers* van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (oktober 2020) en het rapport *Zorg(en) voor arbeidsmigranten* van Pharos (april 2022) onderschrijven;
- Partijen het verbeteren van de toegang tot de gezondheidszorg voor arbeidsmigranten daarmee als een gezamenlijke ambitie zien;
- Partijen door middel van ondertekening van dit convenant deze gezamenlijke ambitie willen onderstrepen;

zijn als volgt overeengekomen:

Artikel 1 – Definities

Partijen verstaan onder:

arbeidsmigranten	de groep werknemers afkomstig uit het buitenland en die in Nederland verblijven om voor korte of langere tijd in Nederland te werken en die verplicht zijn om een zorgverzekering als bedoeld in de Zorgverzekeringswet te sluiten met uitzondering van expats
Convenant	het onderhavige convenant Toegang tot gezondheidszorg voor arbeidsmigranten
Zorgverzekeraars	de zorgverzekeraars die lid zijn van ZN en die zich specifiek richten op het aanbieden van (aanvullende) zorgverzekeringen aan de groep arbeidsmigranten
(aanvullende) zorgverzekering	Zorgverzekering als bedoeld in artikel 1 van de Zorgverzekeringswet en ziektekostenverzekering in aanvulling op de zorgverzekering

Artikel 2 – Doel

1. SZW, VWS en ZN hebben de ambitie om de toegang tot de gezondheidszorg voor arbeidsmigranten te blijven borgen en waar nodig te verbeteren; hierna te noemen: de gezamenlijke ambitie.
2. Het Convenant heeft tot doel om de gezamenlijke ambitie te ondersteunen en om richting te geven aan de invulling hiervan door de Zorgverzekeraars.

Artikel 3 – Aandachtsgebieden

Partijen onderscheiden drie aandachtsgebieden, die in de volgende artikelen nader zijn uitgewerkt:

- zelfredzaamheid en onafhankelijkheid van arbeidsmigranten;
- samenwerking Zorgverzekeraars en werkgevers;
- samenwerking Zorgverzekeraars en zorgaanbieders.

Artikel 4 – Zelfredzaamheid en onafhankelijkheid van arbeidsmigranten

1. Partijen zijn zich ervan bewust dat arbeidsmigranten onbekend kunnen zijn met het Nederlandse zorgstelsel en de Nederlandse taal minder goed spreken en hierdoor een reëel risico lopen op verminderde zelfredzaamheid in Nederland en daarmee afhankelijkheid van derden kunnen ervaren.
2. Teneinde de zelfredzaamheid en onafhankelijkheid van arbeidsmigranten te stimuleren zetten de Zorgverzekeraars zich in om te zorgen voor:
  - a. tijdige, juiste en op de doelgroep gerichte voorlichting over de (aanvullende) zorgverzekeringen aan arbeidsmigranten die bij hen verzekerd zijn of de intentie hebben om zich te verzekeren, zoals over het zorgstelsel in Nederland en over de gevolgen van het sluiten en eindigen van de (aanvullende) zorgverzekering;
  - b. beschikbaarheid van voorlichting voor arbeidsmigranten in meerdere talen;
  - c. eenvoudige toegang tot polis(blad) en overige verzekeringsbescheiden, zoals de European Health Insurance Card, voor de bij hen verzekerde arbeidsmigranten;
  - d. zorgbemiddeling voor de bij hen verzekerde arbeidsmigranten, zodat de zorg voor hen tijdig beschikbaar is en voorlichting dienaangaande om de bekendheid hiervan te vergroten.
3. Zorgverzekeraars spannen zich ervoor in dat arbeidsmigranten in het kader van het sluiten, beheer en beëindigen van hun (aanvullende) zorgverzekering worden vertegenwoordigd door hun werkgever alleen op basis van een geldige volmacht.

Artikel 5 – Samenwerking Zorgverzekeraars en werkgevers

1. Partijen zijn zich bewust van de rol die werkgevers spelen inzake de toegang tot gezondheidszorg aan migranten. Zo hebben werkgevers in de uitzendbranche de verplichting te zorgen voor een aanbod voor een zorgverzekering aan de arbeidsmigranten die bij hen in dienst zijn en moeten zij hen ook informeren over de verplichting van een ziektekostenverzekering.
2. Zorgverzekeraars kunnen afspraken maken met werkgevers over aanbieden van (aanvullende) zorgverzekeringen aan de arbeidsmigranten die bij hen in dienst zijn, de zogenoemde collectiviteiten. Zorgverzekeraars wijzen in de collectiviteiten werkgevers op hun verantwoordelijkheden inzake de toegang tot de gezondheidszorg van arbeidsmigranten, zoals het doen van een aanbod, het gebruiken van een geldige volmacht, het tijdig aan- en afmelden en het wegnemen en -houden van drempels voor de bij hen werkzame arbeidsmigranten om van de gezondheidszorg gebruik te maken.
3. Zorgverzekeraars toetsen de betrouwbaarheid en integriteit van werkgevers alvorens een collectiviteit te sluiten en toetsen nadien die betrouwbaarheid en integriteit ook periodiek.

Artikel 6 – Samenwerking Zorgverzekeraars en zorgaanbieders

1. Partijen zijn zich ervan bewust dat zorgaanbieders vaak niet goed op de hoogte zijn van welke kosten van zorg aan arbeidsmigranten ze ten laste van de zorgverzekering kunnen declareren en arbeidsmigranten hierdoor ten onrechte kosten moeten voorschieten uit eigen zak. Een zorgaanbieder heeft de plicht patiënten goed te informeren de zorg op grond van de wet en de beleidsregels van de Nederlandse Zorgautoriteit.
2. Zorgverzekeraars spannen zich ervoor in om de toegang tot de gecontracteerde zorgaanbieders en met name huisartsenzorg voor arbeidsmigranten te vereenvoudigen en eventuele drempels weg te nemen. Huisartsenzorg is hier extra van belang in verband met de poortwachtersfunctie van huisartsen.
3. Zorgverzekeraars spreken zorgaanbieders erop aan als blijkt dat zorgaanbieders ten onrechte arbeidsmigranten weigeren of anders behandelen.

Artikel 7 - Inspanningsverplichting

Partijen zullen zich inspannen om de Gezamenlijke ambitie gestalte te geven. Het Convenant legt aan geen van de Partijen een resultaatsverplichting op.

Artikel 8 – Overleg en informatie

1. Partijen treden met elkaar in overleg over de invulling van de Gezamenlijke ambitie als een van de Partijen daarom verzoekt.
2. Zowel Zorgverzekeraars als SZW en VWS kunnen elkaar uitnodigen voor periodieke overleggen over de invulling van de Gezamenlijke ambitie om de ontwikkelingen daarover en concrete stappen te bespreken.
3. Partijen delen met elkaar de informatie die de Gezamenlijke ambitie ondersteunt met inachtneming van de hierna opgenomen beperkingen. De reikwijdte van de informatieverstrekking wordt bepaald door de wettelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van Partijen en door het wettelijk kader voor de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 9 – Looptijd

1. Het Convenant treedt in werking met ingang van de dag nadat het door alle Partijen is ondertekend.
2. Het Convenant eindigt na verloop van drie jaar, tenzij sprake is van tussentijdse beëindiging:
  - a. met ingang van de dag die Partijen zijn overeengekomen;
  - b. als gevolg van opzegging van een Partij als bedoeld in lid 3.
3. Elke Partij heeft de mogelijkheid om het convenant op te zeggen door middel van een schriftelijke mededeling aan de andere Partij met in inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden.
4. Partijen treden tijdig met elkaar in overleg over eventuele verlenging van het Convenant na afloop van de looptijd.
5. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle partijen. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlage aan het convenant gehecht.

Hierna volgt de pagina met de ondertekening.

Datum van ondertekening:

5 december 2022

Minister van Sociale zaken en Werkgelegenheid
C.E.G. van Gennip

1 december 2022

Zorgverzekeraars Nederland
D.J. van den Berg, voorzitter

5 december 2022

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
E.J. Kuipers